

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 1958, sp. zn. 1 Tz 303/58

Číslo: 8/1959

Právní věta:

Výchovný účel trestu, u pachatele méně závažného trestného činu, který jinak vede řádný život pracujícího člověka, zpravidla splní uložení nápravného opatření (s event. změnou zaměstnání) nebo podmíněný trest odnětí svobody (s event. uložení přiměřených omezení), popřípadě s vhodným nepodmíněným trestem vedlejším. Naproti tomu uložení krátkodobého nepodmíněného trestu odnětí svobody nemůže zpravidla splnit svůj výchovný účel jak u pachatele tak i u ostatních členů společnosti.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 19.12.1958

Spisová značka: 1 Tz 303/58

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Nápravné opatření, Odsouzení podmíněné, Řádný život pracujícího člověka, Trest, Zákaz činnosti

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obžalovaný řidič nákladního auta JZD ve Světicích za jízdy požil v restauraci na Střelnici v Jindř. Hradci tři 12 st. piva, čímž si přivodil podnapilost a pokračoval v jízdě, které nevěnoval dostatečnou pozornost a jel tak neopatrně, že na státní silnici najel na strom u silnice, projel příkopem až do pole a na autě způsobil škodu přes 500 Kčs.

Lidový soud v Jindřichově Hradci uznal obžalovaného vinným trestnými činy opilství podle § 187 odst. 2, a poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 246 odst. 1 tr. zák. a uložil mu trest odnětí svobody v trvání 2 měsíců nepodmíněně. Podle § 51 tr. zák. byl vysloven zákaz řízení motorových vozidel na dobu 1 roku. Poškozené JZD bylo odkázáno se svými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Krajský soud v Českých Budějovicích odvolání manželky obžalovaného zamítl.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu zrušil rozsudek lidového soudu ve výroku o trestu hlavním i vedlejším i usnesení krajského soudu, jímž bylo

zamítnuto odvolání manželky obžalovaného a tomuto soudu nařídil, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Odůvodnění:

Předseda Nejvyššího soudu napadl vadné rozhodnutí stížností pro porušení zákona s návrhem na zrušení napadeného rozsudku ve výroku o trestu a uvedl, že lidový soud nepřihlédl ke všem okolnostem rozhodným pro výměru trestu a přiznání podmíněného odsouzení.

Zjištění viny nelze ničeho vytknout. Z doznání obžalovaného a z výpovědi slyšeného svědka J. M. je bezpečně zjištěno, že se obžalovaný při jízdě s nákladním autem JZD stavil v hostinci na svačinu, kde snědl 10 dkg salámu a během 1 hodiny vypil 3 dvanáctistupňová piva. Když po odchodu z hostince pokračoval v jízdě, bavil se se závozníkem, narazil na strom a auto poškodil. V krvi obžalovaného bylo asi za 2 hodiny po nehodě zjištěno 0,5 promile alkoholu. Toto zjištění svědčí o snížení schopnosti obžalovaného řádně reagovat při jízdě autem. Kromě toho v protokolu o lékařském vyšetření je uvedeno: „Zápach dechu po alkoholu, ztížena taxe (při pokusu se zavřenýma očima) a jeví lehké známky požití alkoholu“. Z těchto zjištění vyplývá, že byla u něho snížena schopnost řídit vozidlo po vypití 3 piv 12 st. a je naplněn trestný čin opilství podle § 187 odst. 2 tr. zák. Na autu, s nímž obžalovaný bez jakékoli překážky narazil na strom u silnice, bylo způsobeno značné poškození a škoda podle VB činí asi 4.000 Kčs. Auto bylo 8 dní jízdy neschopné, obžalovaný je sám spravoval a uvádí, že škoda pro JZD je 500 Kčs. Je tudíž zjištěno, že jde o škodu nikoli nepatrnou, a je tudíž naplněn i trestný čin poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 246 odst. 1 tr. zák.

Lidový soud pochybil však ve výroku o trestu, když uložil obžalovanému krátkodobý nepodmíněný trest odnětí svobody.

Při postihu pachatelů, kteří zavinili dopravní nehodu, nelze nikdy ztrácet se zřetele, že velký rozvoj silniční dopravy klade zvýšené nároky na řidiče a vyžaduje vysokou kázeň řidičů motorových vozidel, zejména pak těžkých nákladních aut. Ohrožení zdraví a života dalších uživatelů silnice počínáním nezodpovědných řidičů je většinou projevem jejich bezohlednosti, sobeckosti a nedostatku smyslu pro socialistické soužití, jež zvyšuje nebezpečnost takového jednání pro společnost a vyžaduje přísného postihu. Takovéto počínání bezohledných řidičů nelze ovšem paušalizovat a klást je na úroveň ojedinělé nedbalosti, jež nemá své příčiny v povahových vlastnostech pachatele, nýbrž je spíše důsledkem nahodilých okolností. V takových případech je nutno zvlášť pečlivě hodnotit osobu pachatele.

Obžalovaný nebyl dosud trestán, je dobrý řidič, neměl dosud žádnou autonehodu, jeho otec byl zedníkem, nyní je cestářem a obhospodařuje 1,5 ha zemědělské půdy. Obžalovaný je již dlouhou dobu členem JZD, řádně pracuje, požívá důvěry místních družstevníků a zastává více významných funkcí ve veřejném i stranickém životě. Jde tedy o pracujícího člověka, který také vede spořádaný život.

Uložení krátkodobého nepodmíněného trestu odnětí svobody v trvání 2 měsíců nemůže zpravidla u pracujícího člověka, který žil dosud řádným životem, jak jest výše vyličen, splnit svůj výchovný účel, jak na samotného obžalovaného, tak i na ostatní členy společnosti. Krátkodobý trest znamená vytržení obžalovaného z řádné společnosti užitečné práce a znamená i ztrátu pro pracoviště, na němž se obžalovaný osvědčuje, i ztrátu dobrého a osvědčeného funkcionáře a pracovníka ve veřejném životě. Přitom krátkodobý trest nemůže splnit výchovné poslání, neboť za krátkou dobu nemůže se projevit výchovný účel výkonu trestu.

Naproti tomu je nutno uvážit, že řidiči motorových vozidel, kteří při své práci poijí alkoholických nápojů v té míře, že to snižuje jejich schopnost řádně reagovat na každou překážku a bezpečně

ovládat řízení vozidla, jsou velkým nebezpečím na silnicích pro lidské zdraví a lidské životy a ohrožují majetek v socialistickém vlastnictví.

Těmto okolnostem odpovídají proto vyšší tresty odnětí svobody, doplněné vedlejším trestem zákazu činnosti řízení motorových vozidel.

Je proto třeba náležitě všechny okolnosti případu a osobu pachatele zvážit a jde-li o řádně pracujícího člověka, který dosud nebyl trestán a který nepožívá nadměrně alkoholických nápojů, je třeba uložit podmíněný trest odnětí svobody, nebo nápravné opatření. U takového pachatele lze mít důvodně za to, že vzhledem k předchozího života a k okolnostem případu, výchovného účelu trestu, jak na pachatele, tak i ostatní veřejnost, bude dosaženo i bez výkonu trestu odnětí svobody. Vzhledem k nebezpečí, které podnapilí řidiči na silnicích vyvolávají, bude zpravidla třeba vyslovit nepodmíněný zákaz činnosti řízení motorových vozidel, podle okolností případu na kratší nebo delší dobu, aby splnění účelu trestu bylo zaručeno.

Jelikož lidový soud uložil obžalovanému, jinak řádně pracujícímu člověku, nepodmíněný krátkodobý trest odnětí svobody v trvání 2 měsíců, porušil zákon v ustanovení § 17 odst. 1 písm. b), c), § 19 odst. 1 tr. zák.

Vzhledem k tomu, že nebylo vůbec dbáno hledisek rozhodných pro ukládání trestu pracujícím je trest v očividném nepoměru nebezpečnosti činu pro společnost. Bylo proto třeba rozsudek lidového soudu zrušit ve výroku o trestu.

Lidový soud musí proto znova ve věci jednat a získat si podklad pro uložení trestů, řídě se pokyny v tomto rozsudku.